

PER LA VOSTRA LLIBERTAT I LA NOSTRA

Any 2020

EBRE 38 **Revista Internacional
de la Guerra Civil (1936-1939)**

EBRE 38 **Revista Internacional
de la Guerra Civil (1936-1939)**

Número 10, any 2020

Proyecto: EDU 2016-76589-R (AEI/FEDER, UE)

Direcció:

Pelai Pagès i Blanch (UB) / Francesc Xavier Hernández Cardona (UB)

Editor:

Rafel Sospedra Roca (UB)

Consell de Redacció:

Alejandro Acosta Lopez (UB), Montserrat Caminal Badia (UB), Maria Feliu Torroella (UB), Ann Elisabeth Wilson (UB), David Gonzalez (UB), Jordi Ibarz Gelabert (UB), David Iñíguez Gràcia (UB), M. Pilar Molina Javierre (IES Montjuïc), Lourdes Prades (CRAI-Pavelló de la República UB), Ramon Naya Ortega (SIDBRINT-UB), Oriol Riart Armatot (Arxiu Històric de les Valls d'Aneu), Xavier Rubio Campillo (University of Edimburgh), Oriol Miró (Recreació DIDPATRI)

Comitè assessor:

Victor Alba (1916-2003), Xurxo Ayán (Universidade Nova de Lisboa. Instituto de História Contemporânea), Dolores Cabra i Loredó (Archivo de Guerra y Exilio), David Ginard i Ferón (Universitat de les Illes Balears), Gabriel Jackson (University of California), Adelina Kondratieva (1917-2017), Josep Massot i Muntaner (Institut d'Estudis Catalans), Eduard Pons Prades (1920-2007), Svetlana Pozharskaya (Российская Академия Наук / Acadèmia de Ciències de Rússia) (1928-2010), Paul Preston (London School of Economics and Political Science), Alfredo González Ruibal (INICIPIT-CSIC), Francesc Torres i Iturrioz (Artista Visual), Reiner Tosstorff (Johannes Gutenberg Universität Mainz)

Secretaria:

Grup de Recerca DIDPATRI. Universitat de Barcelona
Campus Mundet. Edifici de Llevant, despatx 127.
Passeig de la Vall d'Hebron, 171. 08035 Barcelona
Tel. + 34 934 035 093
Mail: revista.ebre38@ub.edu

Disseny i maquetació:

Xavier Càliz

Portada:

Placa commemorativa dedicada a la memòria de Robert H. Merriman. Corbera d'Ebre.
Mar H. Pongiluppi

ISSN: 1696-2672

ISSNe: 1885-2580

Totes les imatges, excepte indicació contrària, estan sota llicència Creative Commons

Els articles publicats a EBRE 38 recullen exclusivament les opinions dels seus autors.
La revista declina qualsevol responsabilitat que pogués derivar-se de la infracció dels drets de propietat intel·lectual i comercial.

SUMARI

Editorial

Francesc Xavier Hernández Cardona 9

HISTORIA I ARQUEOLOGIA / HISTORY AND ARCHEOLOGY

La gran batalla de llevant: una victòria republicana silenciada

The great battle of levante: a silenced republican victory

Vicent Grau Reig 13

La línia XYZ a la batalla de llevant. Contextualització històrica i projecte per posar en valor la línia defensiva que aturà a l'exèrcit de Franco

The XYZ line in the battle of the Levante. Historical contextualization and project to highlight the defensive line that would stop Franco's army

Alfredo Fornas Pallarés 43

Arqueología de la represión, entre el silencio y la memoria: las fosas comunes del campo de concentración de Albaterra (San Isidro, Alicante)

Archaeology of repression, between silence and memory: mass graves in Albaterra concentration camp (San Isidro, Alicante)

Felipe Mejías López 69

Caiguda de Catalunya. Refugiats i exili

Fall of Catalonia. Refugees and exiles

Pelai Pagès i Blanch 125

Datos, patrones y narrativas: Nuevas perspectivas sobre la Guerra Civil y la represión franquista a partir de la visualización de datos abiertos

Data, patterns and narratives: New perspectives on the Civil War and Franco's repression from the visualization of open data

Xavier Rubio Campillo / Maria Feliu Torruella / Tania González Cantera 147

Buscant Robert H. Merriman

Searching for Robert H. Merriman

Francesc-Xavier Hernández Cardona / David Íñiguez Gracia / Ann E. Wilson-Daily / Gemma Sebares Valle 169

PATRIMONI, DIDÀCTICA I RECREACIÓ / HERITAGE, EDUCATIONAL AND RECREATION

El Molar. Museografia didàctica en un hospital de la batalla de l'Ebre

El Molar. Didactic museography in a hospital of the battle of the Ebro

Rafel Sospedra Roca / Isabel Boj Cullerell / Julia Castell Villanueva 185

Escultures, memòria i didàctica de la batalla de l'Ebre

Sculptures, memory and didactics of the Battle of the Ebro

Mar Hernández Pongiluppi 209

Galería del re creador. Soldador del Ejército Popular de la República, 1937
Gallery of the reenactor. Soldier of the «Ejército Popular de la República», 1937
Oriol Miró Serra / Diego Muñoz Fe 225

Galería del re creador. Soldador del Ejército «Nacional», 1938
Gallery of the reenactor.
Infantry Sergeant (Platoon leader). Spanish «National» Army, 1938
Daniel Alfonsea Romero / Diego Muñoz Fe 229

MISCEL·LÀNIA / MISCELLANEOUS

Nules, un municipi estratègic a la batalla de Llevant
Nules, a strategic municipality in the battle of Levante
Alejandro Colonques Segarra 235